

การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอิทธิบาท 4
ของศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2*
ACADEMIC ADMINISTRATION TOWARDS EXCELLENCY BASED
ON IDDHIPADA IV OF BUDDHALEELABANGKHAN EDUCATIONAL
NETWORK CENTER 9 UNDER NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

พลอยไพลิน กาญจนภักดิ์*

Ploypailin Kanjanapak*

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

Mahachulalongkomrajavidyalaya University, Thailand

*Corresponding author E-mail: 6703202085@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ 2) ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 และ 3) นำเสนอและประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 15 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 5 รูป/คน และผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม จำนวน 7 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการจัดหมวดหมู่ข้อมูล การสังเคราะห์ประเด็นสำคัญ และตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า:

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สถานศึกษายังคงเผชิญกับข้อจำกัดด้าน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนซึ่งมีแนวโน้มต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับชาติ แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศที่ได้จากการวิจัยประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 3) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ และ 4) ด้านคุณภาพผู้เรียน โดยบูรณาการหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบ ผลการประเมินแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่ามีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้พัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ความเป็นเลิศ, อิทธิบาท 4, ศูนย์เครือข่ายการศึกษา

ABSTRACT

This article aimed to: 1) examine the current conditions of academic administration toward excellence; 2) explore guidelines for academic administration toward excellence based on the principles of the Four Bases of Success Iddhipada IV; and 3) propose and evaluate these guidelines in the Educational Network Center 9, Phutthaleela Bangkhan, under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2. This study employed a qualitative research approach. Data were collected from 15 key informants, including school administrators, teachers, and educational personnel. Additionally, interviews were conducted with five experts in educational administration, and a focus group discussion was organized with seven qualified scholars. The research instruments included in-depth interview forms and focus group discussion guidelines. Data were analyzed using content analysis through data categorization, synthesis of key themes, and verification of data credibility.

The findings revealed that:

Academic administration plays a crucial role in improving educational quality and students' learning achievement. However, many educational institutions still face challenges as students' academic achievement tends to be lower than the national average. The proposed guidelines for academic administration toward excellence consist of four key components: learning management, participation of parents and communities, academic leadership, and student quality. These components are integrated with the principles of Iddhipada IV: Chanda, Viriya, Citta, and Vimamsa. The evaluation results by experts indicated that the guidelines were appropriate, feasible, and beneficial for practical

implementation. The application of these guidelines can enhance the effectiveness of academic administration and sustainably improve student quality.

Keywords: Administration, Excellence, Iddhippada IV, Educational Network Center

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคน สังคม และประเทศ ช่วยเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 อีกทั้งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ประเทศต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทยจึงให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาในฐานะสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ควบคู่กับการพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตอบสนองต่อบริบทสังคมยุคใหม่ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยอย่างยั่งยืนและทัดเทียมนานาชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

การบริหารงานวิชาการถือเป็นภารกิจที่มีความสำคัญที่สุดของสถานศึกษา เนื่องจากจุดมุ่งหมายหลักของการจัดตั้งสถานศึกษาคือการจัดการเรียนรู้ ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานสนับสนุนเพื่อเสริมประสิทธิภาพของงานวิชาการให้สูงขึ้น ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้ความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จึงนับว่าประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิชาการเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จและคุณภาพของสถานศึกษาและผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

การประยุกต์ใช้หลักอภิปาบท 4 ในการบริหารงานวิชาการให้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) ฉันทะ คือ ผู้บริหาร ครู และผู้เรียนมีความรักและแรงจูงใจในการทำงานและการเรียนรู้ 2) วิริยะ คือ ความเพียรพยายาม ขยัน อดทน และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของทุกฝ่าย 3) จิตตะ คือ ความเอาใจใส่ รอบคอบ และมุ่งมั่นในกระบวนการบริหาร การจัดการเรียนรู้ และการเรียนของผู้เรียน และ 4) วิมังสา คือ การใช้ปัญญาวิเคราะห์ วางแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงานและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีความแตกต่างตามบริบทพื้นที่ โดยศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธิลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัด 20 โรงเรียน พบว่าการบริหารงานวิชาการเป็นปัญหาหลัก สะท้อนจากผลการทดสอบระดับชาติ O-NET, RT และ NT ที่ต่ำกว่าระดับประเทศและปีที่ผ่านมา ดังนั้น การพัฒนาการบริหารงานวิชาการจึงเป็นภารกิจสำคัญที่ต้องอาศัยบทบาทผู้บริหาร ครู และความร่วมมือจากทุกฝ่าย เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์และก้าวสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศตามหลักอภิธิบาท 4 ของศูนยเครือขายการศึกษาที่ 9 พุทธลิลบางชัน สังกัดสำนักรงานเขตพ้ันที่การศึกษาประณศีกษานครศรฐรรมราช เขต 2 และผลการศีกษาครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการทำงานร่วมกันของผู้บริหารสถานศีกษาและบุคลากรในสถานศีกษารวมทั้ง ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดประสิทธิภพต่อการจัดศีกษาของสถานศีกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศีกษาสภาพการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของศูนยเครือขายการศึกษาที่ 9 พุทธลิลบางชัน สังกัดสำนักรงานเขตพ้ันที่การศึกษาประณศีกษานครศรฐรรมราช เขต 2
2. เพื่อศีกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอภิธิบาท 4 ของศูนยเครือขายการศึกษาที่ 9 พุทธลิลบางชัน สังกัดสำนักรงานเขตพ้ันที่การศึกษาประณศีกษานครศรฐรรมราช เขต 2
3. เพื่อนำเสนอและประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอภิธิบาท 4 ของศูนยเครือขายการศึกษาที่ 9 พุทธลิลบางชัน สังกัดสำนักรงานเขตพ้ันที่การศึกษาประณศีกษานครศรฐรรมราช เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีระเบียบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัย ได้ศีกษาใน 3 ลักษณะ คือ ศีกษาค้นคว้าทางเอกสาร (Documentary Investigation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ระยะที่ 1 ศีกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน ซึ่งมีผู้ให้การสัมภาษณ์ จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศีกษา จำนวน 7 คน ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ จำนวน 5 คน ครูผู้รับผิดชอบงานทะเบียนและวัดผล จำนวน 3 คน

ระยะที่ 2 ศีกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอภิธิบาท 4 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ตอบแบบประเมิน จำนวน 5 รูป/คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศีกษาในศูนยเครือขายการศึกษาที่ 9 พุทธลิลบางชัน จำนวน 1 คน พระภิกษุผู้มีความรู้ด้านการบูรณาการหลักธรรม จำนวน 1 รูป ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่ม

บริหารงานวิชาการจากสถานศึกษานอกศูนย์เครือข่ายการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 1 คน และศึกษานิเทศก์ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 1 คน

ระยะที่ 3 นำเสนอและประเมินทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอิทธิบาท 4 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 รูป/คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงประกอบด้วย ประธานศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการที่รับผิดชอบกลุ่มบริหารงานวิชาการ จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ ที่รับผิดชอบงานวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน ครูผู้ปฏิบัติหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 1 คน พระภิกษุสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 1 รูป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอิทธิบาท 4 เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เกี่ยวกับแนวการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ระยะที่ 3 นำเสนอและประเมินทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอิทธิบาท 4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินการสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ เก็บรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 15 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์การบริหารงานวิชาการของศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอิทธิบาท 4 เก็บรวบรวมแบบประเมินแนวการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 รูป/คน

ระยะที่ 3 นำเสนอและประเมินทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอิทธิบาท 4 ใช้การสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 รูป/คน โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ วิเคราะห์โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงเป็นข้อสรุป

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอิทธิบาท 4 วิเคราะห์โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาเรียบเรียงและปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ 3 นำเสนอและประเมินทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอิทธิบาท 4 วิเคราะห์โดยนำความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มมาจัดทำแนวทาง

ผลการวิจัย

การศึกษาศภาพการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

1. ด้านการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษามีการวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเน้นแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอย่างครอบคลุมทุกห้องเรียน พร้อมทั้งมีระบบการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน

2. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน สถานศึกษาส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา ผ่านกระบวนการวางแผน การพัฒนา และการจัดกิจกรรมร่วมกัน รวมทั้งสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาและสร้างช่องทางการสื่อสารระหว่างครูกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

3. ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการ โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบายทางวิชาการอย่างชัดเจน มีระบบการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพครู การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพ

4. ด้านคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะชีวิต รวมทั้งทักษะด้านภาษาและเทคโนโลยี ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ชัดเจน

แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

1. ด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหาร ครู และผู้เรียนมีบทบาทร่วมกันในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ โดยผู้บริหารส่งเสริมแรงจูงใจ วางระบบนิเทศภายใน และสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะชีวิต และคุณธรรมของผู้เรียน ขณะที่ผู้เรียนมีการตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผ่านการติดตามและสะท้อนผลการเรียนรู้ร่วมกัน ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถประเมินและพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่

2. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชนผ่านการประชุม การสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับบริบทของชุมชน ขณะที่ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งด้านกำลังใจและทรัพยากร ส่งผลให้เกิดความร่วมมือที่เอื้อต่อการพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ

3. ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาวิชาการ สร้างแรงบันดาลใจ และจัดระบบการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ครูพัฒนาตนเอง แสวงหานวัตกรรม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการ PLC ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ในองค์กร และยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู

4. ด้านคุณภาพผู้เรียน ผู้บริหารและครูร่วมกันส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยสนับสนุนให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง พัฒนาทักษะทางวิชาการ ทักษะชีวิต และคุณธรรมจริยธรรม ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น Active Learning การเรียนรู้แบบโครงการ และ การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถประเมินและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีคุณภาพการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ

การนำเสนอและประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องศักยภาพผู้เรียนและติดตามผล 2) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ 3) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่สร้างแรงบันดาลใจและกำหนดระบบนิเทศ

ชัดเจน 4) ด้านคุณภาพผู้เรียนที่ได้รับการติดตามและพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา เป็นกลไกขับเคลื่อน ทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็นว่าแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

สภาพการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า

1. ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งคะแนน O-NET และ NT รวมถึงผลการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยสถานศึกษาจัดกิจกรรมที่พัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การสอนอย่างเป็นระบบ การออกแบบกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย พร้อมการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และแนวคิด Active Learning ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประวิทย์ ทิพย์โพธิ์ เรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่พบว่าการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบช่วยยกระดับคุณภาพการเรียนรู้อของผู้เรียน และเป็นการพัฒนาทักษะของผู้เรียนด้วย (ประวิทย์ ทิพย์โพธิ์, 2563) งานวิจัยครั้งนี้ได้ขยายมิติด้วยการบูรณาการหลักอิทธิบาท 4 ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งช่วยเสริมแรงจูงใจและความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

2. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ โดยช่วยสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษา ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ครอบครัว และชุมชน ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมความร่วมมือที่เข้มแข็งและยั่งยืน แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิด การบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่เน้นบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วน

เสียในการพัฒนาการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌญิณร์ตัน ทัพทวา เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียน (ฌญิณร์ตัน ทัพทวา, 2568) งานวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นเพิ่มเติมว่าการบูรณาการหลักอิทธิบาท 4 เป็นกรอบในการสร้างแรงจูงใจและความร่วมมือ สามารถทำให้การมีส่วนร่วมเกิดความต่อเนื่องและส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

3. ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน โดยผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์ทางวิชาการอย่างชัดเจน ส่งเสริมการพัฒนาครู สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา และสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันผ่านกระบวนการ PLC ส่งผลให้คุณภาพการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิด ภาวะผู้นำทางวิชาการที่เน้นบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการเรียนการสอนและศักยภาพครู และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยา ภาวะบุตร เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร นครพนม และมุกดาหารที่พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา (ไชยา ภาวะบุตร, 2566) งานวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการบูรณาการหลัก อิทธิบาท 4 เข้ากับภาวะผู้นำทางวิชาการสามารถเสริมสร้างแรงจูงใจ ความมุ่งมั่น และการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ด้านคุณภาพผู้เรียน พบว่า การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะชีวิต และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อีกทั้งยังสามารถใช้ภาษาและเทคโนโลยีในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิด การพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม ซึ่งมุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะทางคุณธรรมจริยธรรม ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรุทธ์ น่วมรัมย์ เรื่องการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียน (นิรุทธ์ น่วมรัมย์, 2565) งานวิจัยครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นว่าการนำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้เป็นกลไกในการสร้างแรงจูงใจและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

การศึกษาแนวการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธิสภาบางซัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งสามารถอภิปรายผลแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 4 ด้าน โดยบูรณาการกับหลักอิทธิบาท 4 พบว่า

1. ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า การจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงบทบาทของผู้บริหาร ครู และผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ช่วยส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนรู้ การใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม และการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจักษ์ สระแก้ว เรื่องกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ที่พบว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย (ประจักษ์ สระแก้ว, 2567) งานวิจัยนี้ได้บูรณาการหลักอิทธิบาท 4 เพื่อเสริมแรงจูงใจและความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ของผู้เรียนผลการศึกษาชี้ว่าแนวทางการบริหารดังกล่าวมีความเหมาะสม เป็นไปได้ และเกิดประโยชน์ในระดับมาก

2. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน พบว่า ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ช่วยสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียนอย่างรอบด้าน แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฅณิฎฐรัตน์ ทัพขวา เรื่องการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่พบว่าการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยงานวิจัยนี้เน้นการใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจและความร่วมมือในเครือข่ายการศึกษา (ฅณิฎฐรัตน์ ทัพขวา, 2558)

3. ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ พบว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการนิเทศ การจัดสรรทรัพยากร และการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ซึ่งช่วยพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้และสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกัน แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งโรจน์ สุวรรณบุตร เรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ที่พบว่าการนิเทศและการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องช่วยยกระดับคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา (รุ่งโรจน์ สุวรรณบุตร, 2567)

4. ด้านคุณภาพผู้เรียน พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย การใช้เทคโนโลยี และการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตามเป้าหมาย แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารคุณภาพการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีศนา กล้าหาญ เรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่พบว่าการติดตามความก้าวหน้าและการเสริมแรงช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ปรีศนา กล้าหาญ, 2559)

การนำเสนอและประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า แนวทางดังกล่าวประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ เน้นการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนรายบุคคลผ่านกิจกรรมที่หลากหลายและการนิเทศอย่างเป็นระบบ 2) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ผู้บริหารส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการสนับสนุนทรัพยากรและการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหาร สร้างแรงบันดาลใจและกำหนดทิศทางการพัฒนางานวิชาการอย่างชัดเจน และ 4) ด้านคุณภาพผู้เรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ สมรรถนะ และคุณลักษณะตามเป้าหมาย

การดำเนินงานดังกล่าวขับเคลื่อนด้วยหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และ วิมังสา ซึ่งช่วยสร้างแรงจูงใจ ความมุ่งมั่น และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การบริหารงาน วิชาการมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน โดยผลการประเมินพบว่าแนวทางดังกล่าว มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ฉัตรนภัส แพทย์สิทธิ์ เรื่องการบริหารสถานศึกษาให้เป็นเลิศทางวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ในศตวรรษที่ 21 ที่พบว่าการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการช่วยเสริมแรง จูงใจ พัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารและครู และยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้ สถานศึกษาสามารถพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการได้อย่างชัดเจน (ฉัตรนภัส แพทย์สิทธิ์, 2566)

จากผลการวิจัยสังเคราะห์ได้ว่า การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศเกิดจากการบูรณาการ 4 ด้าน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ภาวะผู้นำทางวิชาการ และคุณภาพผู้เรียน โดยมีหลักอิทธิบาท 4 (ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา) เป็นแรงจูงใจภายในในการ ขับเคลื่อน ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพและยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สู่ความเป็นเลิศ

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

สรุป

จากการศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอิทธิบาท 4 ของศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับศักยภาพผู้เรียน ใช้กิจกรรมหลากหลายส่งเสริมการ

คิดวิเคราะห์ การติดตามประเมินผลผ่านกรณีศึกษา 2) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ผู้บริหารใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมพลังความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พร้อมสนับสนุนทรัพยากรให้การขับเคลื่อนงานวิชาการเป็นระบบ ครูทำงานร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนอย่างต่อเนื่องในการจัดการเรียนรู้ ทำให้โครงการมีประสิทธิภาพและช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียน

3) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารขับเคลื่อนภาวะผู้นำทางวิชาการด้วยการสร้างแรงบันดาลใจให้ครูพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จัดสภาพแวดล้อมและกำหนดนโยบายและระบบนิเทศที่ชัดเจน พร้อมยกย่องความสำเร็จของครูและผู้เรียน เพื่อยกระดับงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ 4) ด้านคุณภาพ ผู้เรียนมีความรู้ สมรรถนะ คุณลักษณะและตั้งเป้าหมาย และติดตาม ครูประเมินหลากหลายและปรับเปลี่ยนสื่อรายบุคคล ผู้บริหารพัฒนาระบบวัดผล ผู้ปกครองชุมชนสนับสนุนการเรียนรู้โดยความมุ่งมั่นและการสนับสนุนจากทุกฝ่ายเป็นปัจจัยสำคัญ การนำหลักกฤษฎีกา 4 มาใช้ในการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ การสร้างแรงบันดาลใจ (ฉันทะ) การขับเคลื่อนการทำงาน (วิริยะ) การส่งเสริมและสนับสนุน (จิตตะ) และการปรับปรุงและพัฒนา (วิมังสา) ทำให้การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของของศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลา บางชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชัน สามารถนำแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศไปกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในด้านการเรียนให้สูงขึ้น
2. สถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชัน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ให้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
3. สถานศึกษาอื่น ๆ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบท เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการตามแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสู่ความสำเร็จเพื่อให้สถานศึกษามีการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพด้วยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- ฉัตรนภัส แพทย์สิทธิ์. (2566). การบริหารสถานศึกษาให้เป็นเลิศทางวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ในศตวรรษที่ 21. วารสารพุทธพัฒนาศาสตร์ศึกษา, 1(3), 121-134.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 13(4), 58-75.
- ณภิญรัตน์ ทัพทวา. (2568). การมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 38(2), 29-45.
- นิรุทธ์ น่วมรัมย์. (2565). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 13(2), 1-11.
- ประจักษ์ สระแก้ว. (2567). กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1. วารสารครุศาสตร์ปัญญาพัฒน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2(2), 56-72.
- ประวีณ์ ทิพย์โพธิ์. (2563). รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ปริศนา กล้าหาญ. (2559). รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- รุ่งโรจน์ สุวรรณบุตร. (2567). การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

